

Ἄν εἰδ-θεν ὁ κ-ἔλης γιατρικόν, | ἐγίγινεσκον τὸ κ-ἔλιν του
(ἐπὶ τῶν ὑποσχομένων βοήθειαν εἰς ἄλλους, ἐνῶ αὐτοὶ εἶναι
ἀνίσχυροι. Πβ. τὴν ἀρχ. «ὁ τῶν ἄλλων ἱατρὸς ἔλκεσι βρύων») **Κύπρ.** *Νὰ κάτεχεν ὁ κασσίδης γιατρικό, θελὰ κάμη τσῆ κε-
φαλῆς του! (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Κρήτ. Τὸ γιατρικό
εἶναι πικρὸ 'ς τ' ἀχείλι καὶ γλυκὸ 'ς τὴν καρδιά (ὅ,τι ὠφελεῖ
δὲν εἶναι πάντοτε ἐξ ἀρχῆς νοητὸν) Πελοπν. (Πάτρ.) Εἶπαν,
λέ, τὴν γάργαν, ποὺ 'ριν ἡ καρκαδιά της γιατρικό-γιά τὰ
μ-μάτια, κὶ ἱκεννη, τόμους τό 'κουσιν, ἱπῆαι-ριν εἰς τοῦ πέ-
λαους τὴν ἔφιν-ριν (εἶπαν, λέει, 'ς τὴν κουρούνα πῶς ἡ
κουτσουλιά της εἶναι γιατρικό γιά τὰ μάτια καὶ ἐκεῖνη, μόλις
τὸ ἄκουσε, πήγαινε 'ς τὸ πέλαγος καὶ τὴν ἄφινε' διὰ τοὺς
μοχθηρούς, οἱ ὅποιοι δὲν κάνουν καλωσύνην, ἀκόμη καὶ ὅταν
δὲν τοὺς κοστίζει τίποτε) Λυκ. (Λιβύσσ. Μάκρ.) Πικρὰ εἶν'
τὰ γιατρικά, μὰ ἔλα ποὺ χρειάζονται 'Ιόνιοι Νῆς. Μὴν παίρ-
νῃς τὸ γιατρικό σου σὲ πολλὰ ποτήρια (μὴ μεταφέρεις τὴν
πικρίαν σου σὲ ἄλλους) Πελοπν. (Πάτρ.)*

Ἄς τό 'χουμι τοῦ γιατρικό κὶ ἀγύριφτου νὰ γέν'
(εἶναι ἀνάγκη νὰ προνοοῦμεν δι' ἀντιμετώπισιν παντὸς δυσ-
ρέστου) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἄσμ.

Τὸ στῆθος μου τὸ πλήγωσε, μὰ γιατρικό δὲ βάνω,
ἐτσὰ δὰ βασανίζωμαι ἴσαμε ν' ἀποθάνω
(δὰ = θὰ) Κρήτ.

Τὸν παραστέκουν οἱ γιατροὶ μὲ γιατρικά 'ς τὰ χέρια
Πελοπν. (Γαργαλ.)

Ἄλλοι ἐμέν, τὸ κάρδοπο μ' ὅσον ντὸ πάει φουσκῶνει,
τρανὸν γερόπον ἔφερεν καὶ δάτρικα 'κὶ σ'κῶνει
Πόντ. (Ἰμερ.)

Ὁ τάφος καὶ ἡ μαύρη γῆ ἦτο d-dὸ γιατρικό σ-σου
(μοιρολ.) Σύμ.

Κὶ ὅσο νὰ πᾶν καὶ νὰ 'ρθῶ, τὰ γιατρικά νὰ φέρω,
ν-ἀκῶ καμπάνες νὰ βαροῦν, 'ς τὸ σπῆτι μου νὰ κλαῖνε
Πελοπν. (Γορτυν.)

Σὰ μοῦ ραῖσης τὴ γαρδιά καὶ σὰ μοῦ τὴ μαράνης,
ποὺ θὰ τὰ βρῆς τὰ γιατρικά ὕστερα νὰ τὴ γιάνης;
Κρήτ. Συνών. ρε μὲντιο, φάρμακο.

β) Μεταφ., μέσον παρηγορίας, τρόπος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ
κάποιο κακὸν κοιν.: Ἄσμ.

Γιά πέ μου, γιέ μου, ποὺ πονεῖς, νά 'βρω τὸ γιατρικό σου
Νίσυρ.

Εἶν' ἀξικόλλ'τους ἀπονδῶ, | ἰγὼ θὰ τ' βροῦ τοῦ γιατρικό
(ἐνν. τὸν τρόπον, τὸ μέσον διὰ νὰ τὸν ἀποδιώξω) Εὐβ. (Στρό-
πον.)

γιατρικουλάκι τό, Κρήτ. (Ἁγίος Γεώργ. κ.ἀ.)

Ἵποκορ. τοῦ οὐς. γι α τ ρ ι κ ο ὕ λ ι.

Θωπευτ., ἀποτελεσματικὸν φάρμακον ἐνθ' ἀν.: Ἀνακα-
λύψανε, λέει, ἓνα γιατρικουλάκι, ἀπὸ θὰ ξαναγίνονται νέοι
οὔλοι οἱ γι-ἀθρῶποι. Κρήτ. Ἐκακοσύνεψ' ἡ πληγὴ καὶ πρέ-
πει νὰ τσῆ βάλωμε πρᾶμα γιατρικουλάκι (ἐκακοσύνεψε =
ἐχειροτέρευσε, πρᾶμα = κάποιον) Ἁγίος Γεώργ.

γιατρικούλεμα τό, Κρήτ. (Ἁράκλ. Μεραμβ. Νεάπ.
Πεδιάδ. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γι α τ ρ ι κ ο υ λ ε ὡ.

Πρακτικὸς τρόπος θεραπείας, ἱατροσόφιον: Ἡβγαλεν ἓνα
γακὸ μιμὶ 'ς τὸ λαιμό, μὰ με τὰ γιατρικουλέματα ἐπογιά-
γειρε (= ὑπέστη ὕφεισιν) Μεραμβ. Κάμε του κάθοσα γιατρι-
κουλέματα, νὰ τοῦ περάσῃ, κὶ ἄσ' τσι γιατροὺς αὐτόθ. Αὐτὰ

τὰ γιατρικουλέματα τὰ κατέχετε τοῦ λόγου σας οἱ γυναῖκες
Ἁράκλ. *Νὰ μὴ ρωτήξωμε, μωρέ, κ' ἐκειονὲ τὸ βασταρδάκι
βὰς καὶ κατέχει πρᾶμα γιατρικούλεμα (πρᾶμα = κάποιον)
Πεδιάδ. Ὅλα τὰ γιατρικουλέματα ποὺ μοῦ 'πανε τοῦ τά
'κανα Νεάπ. Συνών. βλ. εἰς λ. γι α τ ρ ο σ ὀ φ ι 2. Πβ.
γ ι α τ ρ ο ὕ λ ε μ α.*

γιατρικουλεύω Κρήτ. (Κίς. κ.ἀ.) γιατρικουλεύω
Κρήτ. (Μεραμβ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γι α τ ρ ι κ ο ὕ λ ι.

Θεραπεύω ἀσθενῆ διὰ πρακτικῶν μέσων: Ἐμεῖς τὸν ἐγια-
τρικουλέψαμε ἀμοναχοὶ μας καὶ τοῦ πέρασε. Μεραμβ.

γιατρικούλι τό, πολλαχ. γιατρικούλ' Εὐβ. (Ἁκρ. κ.ἀ.)
Ἵποκορ. τοῦ οὐς. γι α τ ρ ι κ ὀ.

Εὐκολον ἢ εὐθηνὸν φάρμακον, συνήθως τῆς πρακτικῆς ἱα-
τρικῆς πολλαχ.: Οὐλου μὴ κάτ' γιατρικούλια πουλιμάει νὰ
δοῦν γιατρέψ' Ἁκρ. β) Θωπευτ., τὸ φάρμακον πολλαχ.: Θὰ
σοῦ δώσω ἓνα γιατρικούλι, ποὺ θὰ σὲ κάμη ξεφτέρι (= ὑγιέ-
στατον) πολλαχ. Θὰ ἠθέλαμε ἓνα γιατρικούλι νὰ τὴν κάνῃ
καλὰ Ν. Ἐστ. 19 (1936), 844.

γιατρικῶνω ἀμάρτ. γιατρικῶνω Κορσ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γι α τ ρ ι κ ὀ.

Θεραπεύω, ἱατρεύω: Πᾶσα μέρα με γιατρικῶνει ὁ γιατρός.
Ὁ γιατρός με τὰ γιατρικά ἔπανε νὰ δῇ γιατρικῶση (ἔπανε =
προσπαθοῦσε) Πρέπει νὰ δὸ γιατρικῶνῃ, ἔχει τὰ μάτια κόζ-
ζινα.

γιατριλίκι τό, ἐνιαχ. γιατριλίξ' Μακεδ. (Ἁγίος Νικόλ.).

Ἐκ τοῦ οὐς. γι α τ ρ ὀ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-ι λ ῖ κ ι.

Ἡ ἐξάσκησης τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐνθ' ἀν.: Καλὰ
γιατριλίκια! (εὐχὴ πρὸς ἱατροὺς) Ἁγίος Νικόλ.

γιατρίτσι τό, Ἑρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὁθων. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γι α τ ρ ὀ ς καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ί τ σ ι.

Γι α τ ρ ᾶ κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Δὲ στέλνουνε καὶ κα-
νένα καλὸ γιατρός 'ς τὴ Ρούκ'σσα. Ὅλο τὰ γιατρίτσια μᾶς
στέλνουνε (Ρούκ'σσα = ἡ νῆσος Ἑρεικοῦσσα) Ἑρεικ.
Συνών. βλ. εἰς λ. γι α τ ρ ᾶ κ ι.

γιατρίτσος ὁ, Ἡπ. (Πάργ.) γιατρίτθους Ἡπ. (Ζαγόρ.
Κουκούλ. κ.ἀ.).

Γι α τ ρ ᾶ κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Μόδουνε κάτ' για-
τρικά ἐκεῖνους οὐ γιατρίτθους Κουκούλ. Ἰκεῖνους οὐ
μ'κρὸς οὐ γιατρίτθους μ' ἔκανε καλὰ αὐτόθ.

γιατροβότανο τό, Δ. Χατζόπ., Ρουμελιώτ. διηγῆμ.,
Παρνασσ. 14 (1892), 563 Κ. Παλαμ., Τάφ.², 71.

Ἐκ τῶν οὐς. γι α τ ρ ὀ ς καὶ β ὀ τ α ν ο.

Βότανον, φάρμακον διδόμενον ὑπὸ ἱατροῦ πρὸς θεραπείαν
ἀσθενοῦς ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Τὰ ἱστορικά θὰ σοῦ πῇ τῆς γενιᾶς μας, ποὺ ἡ Μοῖρα τὴν ἔχει
μὲ χωριστὴ σφραγίδα βαθιὰ σφραγιστὴ νὰ δουλεύῃ
σὰ γιατροβότανο, μάρμαρο, μέλι, μαχαίρι, τὸ Λόγο
Κ. Παλαμ. ἐνθ' ἀν.

γιατροκόμι τό, ἐνιαχ. γιατρονκόμ' Στερελλ. (Αἰτωλ.
Ναυπακτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιατροκομῶ*.

Ἡ πρακτικὴ θεραπεία ἀσθενειῶν ἐνθ' ἄν.: *Χουρὶς κανένα γιατρονκόμ' πιρνάει ἢ φ' σούνα* (= δυσκολία ἀναπνοῆς τῶν αἰγοπροβάτων) *Ναυπακτ.*

γιατροκομιά ἡ, Δ. Λουκόπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 190 — *Λεξ. Βλαστ.* 402 *γιατρονκουμιά* Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιατροκομῶ*.

Τρόπος πρακτικῆς θεραπείας ἀσθενειῶν ἐνθ' ἄν.: *Ξέρουν κι ἀπὸ γιατροκομιές· ἂν τύχη νὰ μὴν ξέρουν, ρωτοῦνε ἄλλους παθῆδες καὶ μαθαίνουν* Δ. Λουκόπ., ἐνθ' ἄν. *Συνών.* *γιατρολόγημα*. Πβ. *γιατροκόμισμα*.

γιατροκόμισμα τό, ἐνιαχ. *γιατρονκόμ'σμα* Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Γραν.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιατροκομῶ*.

Περιποίησις ἀσθενοῦς ἐνθ' ἄν.: *Τί νὰ σ' κάμουν 'ς τοῦ κου-νάχ'· 'Σ τοῦ νουσουκουμείου θὰ βρῆς καλὸ γιατρονκόμ'σμα*. Γραν. Πβ. *γιατροκομιά*.

γιατροκομῶ ἐνιαχ. *γιατρονκουμάου* Θεσσ. (Καρδίτς. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Γραν. Ναυπακτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γιατροός* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -κομῶ, ἀποσπασθείσης ἐξ ἀναλόγων ρημάτων, ὡς *γε-ροκομῶ* κ.τ.τ.

Θεραπεύω ἄνθρωπον ἢ ζῷον διὰ πρακτικῶν συνήθως μέσων, ἀλλὰ καὶ δι' ἐπιστημονικῶν ἐνθ' ἄν.: *Σήκου τώ-ρα, δὲ μπουρῶ νὰ σὶ γιατρονκουμήσου ἄλλου Γραν.* Ἀρρώ-στ'σι ἢ παππαδόφ' κι πᾶνι νὰ φέρ'νι τοὺν παππᾶ νὰ τ' για-τρονκουμήσ' μὴ τὰ πραχτικά π' ξιέρ' *Αἰτωλ.* *Μ' ἀλ' φῆ ἀπὸν γουρνόγλ' νὰ τὰ γιατρονκουμᾶνι τὰ γιλιάδια* (ἀλ' φῆ = ἀλοιφή = λίπος, γουρνόγλ' νὰ = γουρουνόγλινα = χοίρειον λίπος) *Ναυπακτ.* || Ἄσμ.

Πικρό, Γιάννη μ', τοῦ λάβουμα, φαρμάχ' εἶνι τοῦ βόλι, νὰ πάου νὰ φέρουν τοῦ γιατροῦ νὰ σὶ γιατρονκουμήσου *Καρδίτς.*

Ἐσεῖς βουνά 'ποὺ τ' Ἀγραφα, βουνά τ' Ἀσπροποτάμου, τὰ χιόνια μὴ τὰ λειώσιτι, ὅσον νὰ 'ρθοῦν κι τ' ἄλλα, γιατ' εἶν' οὐ Τσέλιους ἄρρουνστους βαριά γιὰ νὰ πιθάνη, κι τοὺς γιατροὺς ἐκάλισαν νὰ τοὺν γιατρονκουμήσου αὐτόθι. *Συνών.* *γιατρικουλεύω, γιατρολόγῶ, γιατροπορεύω.*

γιατρολόγημα τό, Ἀδάμ, Ἀπὸ τὸ χωρ., 22 — *Λεξ. Βλαστ.* 40 *γιατρολόγημα* πολλαχ. *γιατρονλόγημα* βόρ. ἰδιώμ. *ζατρολόγημα* Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ρ. *γιατρολόγῶ*.

Θεραπεύω διὰ πρακτικῶν μέσων πολλαχ.: *Τὴν ἀρχίνησε μὲ τὰ γιατρολόγηματα καὶ τὴν ἔκανε καλὰ Πελοπν.* (Γαργαλ.) *Μὴ τὰ γιατρονλονήματα καταφέραμι κι τοὺν σταταρώσαμι* (= τὸν ἐστήσαμε 'ς τὰ πόδια, τὸν ἐθεραπεύσαμε) *Εὔβ.* (Ἄκρ.) *Μὲ τριψίματα τσαὶ ζατρολόγηματα συνῆρτε 'ς τὸν-ν-ϊαντόν δου Κάλυμν.* Ἦρθαν οἱ φιλαινάδες τῆς κυραμάννας μου νὰ τὴ δοῦν, γιατί ἦταν ἀνήμπορη, κι ἄρχισαν τὰ γιατρο-λόγηματα (κυραμάννα = γιανγιά) Ἀδάμ, ἐνθ' ἄν. *Συνών.* *γιατροκομιά.*

γιατρολόγος ὁ, Κ. Παλαμ., Θάνατ. παλληκ., 29,34 *γιατρολόος* Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γιατροός* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.

-λόγος, διὰ τὴν ὁπ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 248,249.

Πρακτικὸς ἱατρὸς ἐνθ' ἄν.: *Ἐφτασεν ἀπ' τὸ χωριὸ τῆς Λιγαριᾶς ἓνας περίφημος γιατρολόγος Κ. Παλαμ.* ἐνθ' ἄν., 29. *Ἐπεσαν μιὰ φορὰ 'ς τὰ χέρια τῶν γιατρολόγων Κ. Πα-λαμ.* ἐνθ' ἄν., 34. || Ἄσμ.

Καὶ πέφτ' ἡ κόρη 'ς ἀρρωστία τοῦ θανατᾶ στρωμένη, μπαίνουν καὶ βγαίνουνσι γιατροί, γιατροὶ καὶ γιατρολόοι *Κάρπ.*

γιατρολογῶ πολλαχ. *γιατρολογάω* σύνθηθ. *γιατρολογάου* Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.) *γιατρονλουγάου* βόρ. ἰδιώμ. *για-τρολοῶ* Ἡπ. Πελοπν. (Μανιάκ.) Μέσ. *γιατρονλουγειέμι* Θράκ. (Αἶν.) *γιατρολογειῶμαι* Κεφαλλ. *γιατρολοοῦμαι* Θήρ. κ.ά. *γιατρολουμεῖωμι* Εὔβ. (Ἄκρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *ἰατρολόγῶ*.

ὑποβάλλω ἀσθενῇ εἰς θεραπείαν, θεραπεύω διὰ πρακτι-κῶν κυρίως μέσων, ἀλλὰ καὶ δι' ἐπιστημονικῶν σύνθηθ.: *Τὸν γιατρολογᾶνε πολλοί, μὰ δὲ λέει νὰ γίνη καλὰ πολλαχ.* Ἀρ-ρώστησι κι τοὺν γιατρονλουγάει ἡ μάνα τ' βόρ. ἰδιώμ. Ἀρρώστησε ὁ Γιάννης καὶ τὸν γιατρολογᾶνε μὲ μοντολοῖ-σματα (= μὲ μαγικὰς ἐπωδὰς) Πελοπν. (Λακεδ.) *Ἐχ' ἓνα βγαλτὸ κι τοῦ γιατρονλουγάει μὴ μπλάστρια κι καταπλά-σματα, μὴ κιραλ' φές* (βγαλτὸ = δοθιὴν) *Εὔβ.* (Στρόπον.) *Κρατήσανε κι ἄλειωτο καμπόσο γουρνοβασιλικὸ καὶ τὸ σιγουρέφανε γιὰ γιατρικό, τὶ γιατρολογάει τὰ πονίδια* (γουρ-νοβασιλικὸς = τὸ περιτόναιον τοῦ χοίρου, σιγουρεύω = φυ-λάσσω) *Κ. Μαρῖν.* εἰς *Ν.* Ἔστ. 2,258. || Ἄσμ.

Δὲν τό 'ξερα, λεβέντη μου, πῶς 'θελε νὰ πεθάνης, νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, τὰ φίδια νὰ ρωτήσω κ' ἴσως μοῦ δύναν φάρμακα, νὰ σὲ γιατρολογήσω (μοιρολ.) *Πελοπν.* (Γορτυν.)

Πές μας, πές μας, Γιαννάκαινα, πῶς πάει ἡ λαβωματιά σου, νὰ πάου νὰ φέρω τὸ γιατρό, νὰ σὲ γιατρολογήσω *Πελοπν.* (Μανιάκ.)

Στέλνουν γιατροὺς καὶ γιατρικά, νὰν τὸ γιατρολογήσου *Πελοπν.* (Στεμν.)

Πῶς πάνουν, φῶς μου, οἱ πόνοι σου, πῶς πάνουν οἱ πληγές σου, γιὰ νὰ σοῦ φέρω τὸ γιατρό, νὰ σὲ γιατρολογήσω; Ἡπ.

*Κ' ἡ περδικούλα τοῦ βουνοῦ
σὰν νὰ 'ταν ἄγια λείφανα
τὰ δάχτυλα τοῦ Φωτεινοῦ,
πού 'χε γιατρολογήσω*

Α. Βαλαωρ., Ἔργα, 3,366.

*Τὰ δγὸ τὰ σταυραδέρφια του τότε γιατρολογοῦσαν
μὲ ρίζες, μ' ἀγριοβότανα, μὲ σταυρωμούς, μὲ ξόρκια* *Κ. Κρυστάλλ., Ἔργα, 2,46.* *Συνών.* βλ. εἰς λ. *γιατρο-κομῶ*.

γιατροπορεία ἡ, ἐνιαχ. *γιατρονπόρεια* Ἡπ. (Κου-κούλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιατροπορεύω*.

Ἡ ὑπὸ ἱατροῦ παρακολούθησις καὶ θεραπεία ἀσθενοῦς: *Γιὰ νὰ γέῃ καλὰ αὐτός, χρειάζιτι νὰ 'χ' μιγᾶλ' γιατρονπό-ρεια.*

γιατροπορεύω Ἄνδρ. Θήρ. Θράκ. (Αἶν. Τσακίλ.) Πε-λοπν. (Μάν.) Χίος (Ἐγρηγόρ. κ.ά.) *γιατροπορεύω* Κρήτ. Σίφν. κ.ά. — Π. Βλαστ., Κριτικ. ταξίδ., 20,93 Μέσ. *για-*

